[2018] 14 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 403

ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਕੀਰਤੀ ਨਰਾਇਣ ਪ੍ਰਸਾਦ

(2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 8649)

30 ਨਵੰਬਰ, 2018

[ਮਦਨ ਬੀ ਲੋਕੁਰ, ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ

ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ - ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ-ਕਮ-ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ - ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਝੂਠੇ ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਭਰਤੀ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਵਲ-ਕਮ-ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਸੀ - ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਟੇਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਕਤ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ: ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਟੇਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਟੇਟ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ-ਕਮ-ਚੀਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪੋਸਟਿੰਗ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ-ਕਮ-ਚੀਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਟੇਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਸੀ। ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਮਾਦੇਵੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 17][413-ਈ-ਐੱਚ; 414-ਏ]

ਸਚਿਵਰੀ, ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉਮਾਦੇਵੀ (3) ਅਤੇ ਹੋਰ (2006) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2006] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 953 ; ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅੰਤ੍ਰਿਮ ਬਨਾਮ ਮਮਤਾ ਮੋਹੰਤੀ (2011) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 436 : [2011] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 704 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਲ. ਕੇਸਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 24; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੁਰੇਂਦਰ ਸੁਲਨ ਕਿੱਟ 2006 (3) ਪੀ.ਐਲ.ਜੇ.ਆਰ. 386 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ
[2006] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 953 ਪੈਰਾ 1 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 24 ਪੈਰਾ 1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2011] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 704 ਪੈਰਾ 6 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 8649।
2010 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰ. 1523 ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 12.07.2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੀਰਤੀ

ਨਾਰਾਇਣ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8697, 8698, 8699, 8700, 8701, 8702, 8703, 8704, 8705, 8650, 8651, 8652, 8654, 8706, 8655, 8668, 8707, 8670, 8673, 8674-8676, 8677, 8678, 8661, 8656, 8657, 8658, 8659, 8660, 8683, 8684, 8662, 8663, 8665, 8666, 8687, 8688, 8689, 2018 ਦਾ 8690, 8691, 8692, 8693, 8696, 10049-10050।

ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਾਜਿਤਾ ਸੂਦ, ਕੁਮਾਰ ਮਿਲਿੰਦ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਡੀ.ਪੀ. ਮੋਹੰਤੀ, ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਇਲ, ਨਵੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਤੂ ਸਿੰਘ, ਏ.ਕੇ. ਯਾਦਵ, ਐਲ.ਆਰ. ਰਥ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੂਮੀ ਚੰਦਰ, ਕੇ.ਵੀ. ਮੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਅਬ ਸ਼ੰਕਰ ਕੁਮਾਰ, ਅਬ ਸ਼ੰਕਰ ਕੁਮਾਰ, ਅਸ਼ੰਕਰ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ. ਦਾਸ, ਪਰਮਾਨੰਦ ਗੌੜ, ਡਾ.ਕੈਲਾਸ਼ ਚੰਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਧਿਆ ਤਿਵਾੜੀ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜੀ, ਵੀ.ਐੱਨ.ਰਘੂਪਤੀ, ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਨਿਕਾ ਹਰੇਜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸ਼ਮੀ ਨੰਦਕੁਮਾਰ, ਸੰਦੀਪ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਭੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ, ਵਿਜਹਿਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਜਹਿਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵ. ਪੂਰਨਿਮਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਅਵਧੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਪੀ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੰਘ, ਰੋਹਿਤ ਵਿਧੂੜੀ, ਆਰ.ਡੀ. ਉਪਾਧਿਆਏ, ਰਾਜੀਵ ਸ਼ੰਕਰ ਦਿਵੇਦੀ, ਰਾਜੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ.

1. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਪੀਲਾਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 6.10.2009 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਜੇ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 6575 ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 6.10.2009 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਣਾਮੀ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। 2009 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਜੇ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 6575 ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਰਿਣਾਮੀ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉਮਾਦੇਵੀ (3) ਅਤੇ ਹੋਰ, 2006 (4) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਐਲ.. ਕੇਸਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2010 (9) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 247 ਵਿੱਚ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਲਪੀਏ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. ਹੋਰ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ LPAs ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

5. ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ-ਕਮ-ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਕਲਾਸ III ਜਾਂ ਕਲਾਸ IV ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ-ਕਮ-ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਝੂਠੇ ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਭਰਤੀ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਕਾਲ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

6. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸ III ਜਾਂ ਕਲਾਸ IV ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਮਾਦੇਵੀ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੁਰੇਂਦਰ ਸੁਲਨ ਕਿੱਟ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, 2006 (3) ਪੀ.ਐਲ.ਜੇ.ਆਰ. 386 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰੈਗੂਲਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਸਾਰੀਆਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਬਨਾਮ ਉਮਾ ਦੇਵੀ (ਉਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 44 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵਾਧਾ ਮੰਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਗੇ ਜੋ ਅੱਜ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ') ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਤਾ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਜਿਸਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ

ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਕਤ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ:

(i) ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੌਕਰੀ;

(ii) ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ; ਅਤੇ

(iii) ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ।

8. ਲਗਭਗ 91 ਮਾਮਲਿਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਮਾਦੇਵੀ (ਉਪਰਾ) ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਕੁਝ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜਸਟਿਸ ਉਦੈ ਸਿਨਹਾ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਉਦੈ ਸਿਨਹਾ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੰਧਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਲਪੀਏ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੁਝ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹਨ।

9. ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਨਿਯਮਿਤ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਟੇਟ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹਰੇਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੀ ਅਹੁਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇੱਕ ਅਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਗੈਰ-ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਮਾਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

10. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 2 ਤੋਂ 3 ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਮਾਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਐਮ.ਐਲ. ਕੇਸਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

11. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

12. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 16440 ਮਿਤੀ 03.12.1980 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ III ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਕਤ ਸਰਕੂਲਰ ਬਿਹਾਰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ III ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 28.01.1976 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਸਰਕੂਲਰ ਸਕੱਤਰੇਤ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਫਤਰਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਫੱਸਲ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ, ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਾਂਝੀ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ, ਯੋਗਤਾ ਸੂਚੀਆਂ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਯੋਗਤਾ ਸੂਚੀਆਂ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਸੂਚੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਫੱਸਲ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ IV ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 16441 ਵੀ 03.12.1980 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਰਕੂਲਰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜਾ III ਅਤੇ ਦਰਜਾ IV ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ

ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੇ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਾਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਐਮ.ਐਲ. ਕੇਸਰੀ (ਸੁਪਰਾ) 13 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਮਾਦੇਵੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਠੇਕਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਆਮ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਆਮ ਤਨਖਾਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਯਮਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਚੋਣ ਦੀ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਮਾਦੇਵੀ (ਉਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 43 ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"43. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਧਾਰਾ 14 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਆਮ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਆਮ ਤਨਖਾਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਯਮਤ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਦੀ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ

ਨਿਯਮਤ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਐਡਹਾਕ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ, ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਜ਼ਬ ਕਰਨ, ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ "ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਜ਼ਬ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ, ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਢਾਲ ਸਕੇ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਚੋਣ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਰਾਜ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਵੇਗਾ ਜਿਸਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜਾ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਧਨ ਨਾ ਦੇਣ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

14. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੈਰਾ 53 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਨਿਯਮਤਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"53. ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ (ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਸ.ਵੀ. ਨਾਰਾਇਣੱਪਾ, ਆਰ.ਐਨ. ਨੰਜੁੰਡੱਪਾ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਨ. ਨਾਗਰਾਜਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਪੈਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਸ ਸਾਲ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਨਿਯਮਤਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸ ਸਾਲ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਭਰਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਹੁਣ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰੈਗੂਲਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

15. ਕੁਝ ਐਲਪੀਏ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਐਮ.ਐਲ. ਕੇਸਰੀ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 11 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਸਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 10.4.2006 [ਉਮਾਦੇਵੀ (3) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ] ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਉਮਾਦੇਵੀ (3) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ....."। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਉਮਾਦੇਵੀ (supra) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਭਾਵੇਂ ਅਨਿਯਮਿਤ ਹੋਵੇ।

"7. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮਾਦੇਵੀ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ "ਨਿਯਮੀਕਰਨ" ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ:

(i) ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 10 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(ii) ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਭਾਵੇਂ ਅਨਿਯਮਿਤ ਹੋਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

16. ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਮਤਾ ਮੋਹੰਤੀ, (2011) 3 SCC 436 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਖੁਦ ਹੀ ਗਲਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"68(i) ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ/ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 1974 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨੋਟ ਲਗਾ ਕੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਟੈਸਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਖੁਦ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

17. ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਜਾਂ ਜਾਅਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ-ਕਮ-ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪੋਸਟਿੰਗ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ-ਕਮ-ਮੁੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਟੇਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਸਟੇਟ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਸਟੇਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਮਾਦੇਵੀ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 53 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

18. ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ